СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК LIV. Ч. 179. НЮ ЙОРК і ДЖЕРЗІ СИТІ, четвер, 12-го вересня 1946. No. 179. NEW YORK and JERSEY CITY, Thursday, September 12, 1946. VOL. LIV.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ — ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ — Тел. „Свобода": BErgen 4-0237. 4-0807 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 — THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA — FIVE CENTS ELSEWHERE

БОЛЬШЕВИЦЬКА РУКА В ПЕРЕВОЗОВІМ СТРАЙКУ ЗБІЛЬШУЄ НЕБЕЗПЕКУ

Нюйорський посадник Вилйем О'Двайер вислав до предсідника Міжнародного Братства Візників Дейніела Дж. Товбина у Індіянаполис, телеграму з загрозою, що як він не візьме участи в наладнані страйку вантажних авт і не спонукає членів відділу 807 з його юнії повернутися до праці, тоді він (Товбин) мусить взяти відповідальність за пролиття крови, а можливо й випадки смерти. Телеграму вислав посадник тому, що всякі спроби довести до полагодження страйку мирною дорогою кінчаться розбиттям переговорів. Підбурюючу акцію веде група комуністів, яка не допускає загал членства юнії вернутися до праці. Джан І. Стронг предсідник відділу 807 юнії, що зве себе Міжнароднім Братством Візників, вітверто признається до безсильности зогляду на підбурюючу тактику комуністів, які почали видавати листок зі закликом до револьти і до військової організації, щоб недопустити до наладнання страйку.

Наслідки страйку стали не лише докучливі, але й небезпечні. Тисячі робітників у різних ділянках праці відправлено з роботи тому, що треба замкнути крамниці, робітні й фабрики ізза недостачі матеріялів для продукції, бо їх не довезли троками. Великі припаси сезонових продуктів нищиться, а це причинюється до голодової небезпеки у Ню Йорку. Паперу не стає для газет і тому вони виходять у зменшенім обемі. Ізза недостачі топлива може прийти до замкнення електрівень у цілій околиці.

СКІНЧЕНО ПЕРЕСЛУХАННЯ В СТРАЙКУ

Рада Стабілізації Платень у Вашингтоні покінчила переслухання знавців у справі підвишки платень для моряків, приналежних до юнії Американської Федерації Праці і треба надіятися швидкого рішення Ради в цій справі. Міжтим у загальнім страйку моряків настала мала зміна, бо нюйорська юнія дала дозвіл на перевоження лодками деяких припасів харчів і інших життевих засобів для втримання життя мешканців Ню Йорку.

З Вашингтону вияснюють причини, чому президент Труман не вмішуеться до страйку моряків. Кажуть, що різнородні федеральні агенції мають цю справу в руках і заки вони не підготовлять справи, президент не може вмішуватися. Такий стан унаслі-
президент не може вмішуватися.

КОНТРОЛЯ ЦІН ПОЛУЧЕНА ЗНОВУ З ЧОРНИМ РИНКОМ.

Ледви появилася нова ліста цін на мясо з рамени Бюра Адміністрації Цін, а вже появилися вісті про новий чорний ринок. Це виявилося в тому, що після проголошення цінника у таких великих містах, як Ню Йорк, Филаделфія, Шікаго й ін. мясарі дрібного продажу позамикали свої крамниці, оправдуючися тим, що не мають на продаж. Слідство виказує, що десята частина таких мясарів уже давніше були заняті продажом мяса з чорного ринку. Тоді вони продавали мясо по ціні на сто відсотків вищій від ціни, назначеної Адміністрацією Цін.

ЕЛЕКТРИЧНА ЮНІЯ ПРИЙМАЄ КОМУНІСТІВ.

Прихильники лівого крила на конвенції юнії електричних робітників у Милвокі віднесли велику перемогу при питанні, чи допускати чи відкидати комуністів, коли вони зголошуються в члени. При голосуванні 2,839 голосів заявилося за допущення комуністів у члени, а лише 683 голосів впали проти цього. Юнія електричних робітників це третя найбільша числом юнія Конгресу Промислових Організацій.

ПОЛОЖЕННЯ НА РИНКУ ПРАЦІ НОРМАЛЬНЕ.

Такий погляд висловив на конвенції друкарняних робітників в Атлантик Ситі спеціяльний асистент Служби Посередництва Роналд В Готон з Вашингтону. Він заявив, що за виїмком страйку моряків і страйку візників в Ню Йорку не слідно ніяких поважніших забурень на ринку праці в цілому краю. Він виявив, що тепер є в Америці 14,500,000 робітників, які працюють на підставі 50,000 збірних контрактів, заключених юніями з підприємцями. Тисячка таких контрактів вигасає кожного місяця і їх треба відновляти. Це все накладає на уряд велитенську відповідальність за посередництво. Готон виявив, що уряд не має на меті перебрати під свою опіку підприємства, коли вибухнуть спори, бо це важка справа для уряду вести підприємства.

ПРЕЗИДЕНТ ПЕРЕГОВОРЮЄ В СПРАВІ ЗЛУКИ ВОЄННИХ СИЛ.

Президент Труман відбув конференцію в справі злуки департаменту війни й департаменту фльоти в один департамент краєвої оборони. У розмові з конгресменами виявилося, що частина законодавства в справі злуки боєвих сил уже може бути використана для таких цілей.

Іран переходить на советську ляльку під диктатом Москви

Звіт, оприлюднений Інститутом Брукінга у Вашингтоні, а зредагований д-ром А. С. Милспо, виказує недостачі політики Злучених Держав Америки і Обєднаних Держав супроти Ірану. Внаслідок цього Совети підготовили точний плян опанування Ірану під своєю диктатурою з Москви, яку буде представляти комуністичний парлямент у Тегерані. Совети посунуться до Ірану з крила від турецької границі, опісля підуть до Перського заливу на Схід і до Суезького каналу на Захід. Опанувавши Іран вони будуть мати отверту дорогу до Індії. В Ірані Совети удержавнять нафтові джерела і доведуть до скасування теперішніх нафтових канцесій для Британії й Америки. Як охорону перед такою можливістю подає Милспо плян, щоб Три Потуги перебрали на себе опіку над іранською нафтою і покінчили з загрозою агресії.

ЮГОСЛАВІЯ ГОДИТЬСЯ НА ЗАПЛАТУ ВІДШКОДУВАННЯ ЗА АМЕРИКАНСЬКИХ ЛЕТУНІВ.

Департамент стейту в Вашингтоні зажадав від югославського уряду відшкодування у висоті 300—400,000 дол. за зістрілення американських літаків, внаслідок чого згинули пять летунів, як це оприлюднює завідатель департаменту Вилйем Л. Клейтон. В цій справі ведуться переговори між американським амбасадором в Білгороді і урядом маршала Тіта. Кажуть, що Тіто годиться виплатити відшкодування родинам погибших летунів, але не хоче платити за літаки. Кошт літаків обчисляють на $99,000.

ЗЛУЧЕНІ ДЕРЖАВИ ДІСТАНУТЬ ЛЕТУНСЬКІ ПРАВА В БРАЗИЛІЇ.

Предсідник Цивільної Летунської Ради Джеймс М. Ландис у Вашингтоні оприлюднив, що бразилійський уряд згодився дати дозвіл летунським підприємствам із Злучених Держав використувати три повітряні шляхи в тому краю. Трудноці в отриманні дозволу для північно-американських авіяційних ліній полягають у тому, що там уже мають летунські права підприємства з Аргентини й Великої Британії. Головний шлях північноамериканської лінії провадив би понад ріку Амазонку. Зате Бразилія мала б дозвіл висилати свої літаки до Маямі, Ню Йорку і Ню Орлінс.

Гістеричний виступ Мануїльського в Раді Безпеки

Засідання Ради Безпеки О.Д. дня 10. вересня було знова видовищем гістеричного виступу большевицького агітатора Дмитра Мануїльського, міністра закордонних справ „сумнівно незалежної" України, стверджує в коментарах американська преса. Мануїльський „збивав" пункт за пунктом протиаргументи представників Великої Британії, Греції та Австралії, порівнюючи теперішнє міжнародне положення з Мюнхеном, покликуючись на різні вислови Сталіна та взагалі користуючись відомими „аргументами" щоденної большевицької агітки. Його виступ був не так обороною і доказом його обвинувачень проти Греції, як новим гістеричним обвинуваченням західних демократій, що вони творять „мур голосів" проти Советського Союзу та що у відношенні до Советів вони на словах і на ділі продовжують політику Гітлера. При цьому Мануїльський виявився ще ігнорантом фактів, закидуючи, наприклад, британському представникові Гекторові МкНілові, що він не може нічого твердити про Грецію, бо в цій країні він ніколи не був. Британський представник тільки іронічно спростував, що всі крім Мануїльського знають, що він власне належав до британської місії в Греції ще минулого жовтня. Мануїльський виступав в обороні комуністів в інших країнах і твердив, що західні демократії у відношенні до Советського Союзу нарушують чартер Обєднаних Держав. Рада Безпеки перервала своє засідання, не винісши в цій справі жадного рішення. На цю саму тему будуть ще промовляти советський представник Громико та, правдоподібно, британський представник сер Александер Кадоган. Бразилійський представник піддержував внесення австралійського представника, щоби видвигнені Мануїльським обвинувачення зняти з порядку нарад як „абсурдні, безпідставні і турбуючі".

ДОМАГАЮТЬСЯ БЕЗПОСЕРЕДНЬОГО СТВОРЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ДЛЯ СКИТАЛЬЦІВ.

Перед третьою сесією Економічної та Соціяльної Ради Обєднаних Держав, що почалася в Ню Йорку дня 11. вересня, генеральний секретар О.Д. Тригва Лі домагався негайного створення Міжнародної Організації для Скитальців, щоб, дожидаючи аж до засідання Головної Асамблеї, не довести опісля до замішання в перебранні цих справ від УНРРА. Тригва Лі вважає, що справа нової організації для скитальців є одною з найважливіших, які Економічна та Соціяльна Рада має в цьому році полагодити. Замітно, що Тригва Лі поставив до розпорядження нової Організації для Скитальців штаб соціяльного відділу секретаріяту Обєднаних Держав. Американський представник зголосив деякі поправки до статуту згаданої організації, які відносяться до процедури вирішування поодиноких справ.

ЧЕРГОВА КОНФЕРЕНЦІЯ „ЧОТИРЬОХ ВЕЛИКИХ" ВІДБУДЕТЬСЯ В НЮ ЙОРКУ.

В міжнародніх дипломатичних кругах в Парижі вважають, що Мирова Конференція закінчиться в половині жовтня та що Рада Міністрів закордонних справ „Чотирьох Великих", яка мала б видати кінцеве рішення щодо мирових договорів, збереться в Ню Йорку підчас сесії головної Асамблеї О.Д. Тоді теж Чотири Великі мали б винести відповідне рішення щодо мирового договору з Німеччиною. З американського боку дальше підкреслюється, що Чотири Великі не повинні накидувати своєї волі більшості менших держав і з цеї теж причини Злучені Держави не забирали голосу в справі відрочення сесії Головної Асамблеї О.Д.

ПЕРШИЙ ГУБЕРНАТОР, ЩО Є РОДОМ З ПОРТО РІКА.—Зправа бачимо на картині бувшого губернатора, Рексфорда Тогвела, як успокоює товпу людей, щоби на хвилину замовкла, бо буде присягати Хезус Т. Пінеро, переймаючий уряд губернатора краю. Люди раділи, бо діждались, що губернатором став перший раз уроженець Порто Ріка. Сцена знята в Сан Хуан.

ЗЛУЧЕНІ ДЕРЖАВИ ВІДКЛИКАЛИ СВОЮ ПРОПОЗИЦІЮ ЩОДО ТРІЄСТУ

У звязку зі становищем Югославії в справі Трієсту та італійсько-югославського кордону і з метою приспішити вирішення цих справ, Злучені Держави на Мировій Конференції відкликали свою пропозицію щодо Трієсту і згаданого кордону. Це створило нове положення і „Чотири Великі" повинні предложити в цих справах новий план. Докищо створено нову підкомісію, яка має провірити статут Трієсту та винайти засоби для приспішення нарад і вирішення цеї справи. До інших справ, які були предметом нарад поодиноких комісій Мирової Конференції дня 10 вересня, належать: 1. Додано два нові пункти до американської пропозиції щодо рівности прав власности в Дунайських державах. 2. Прийнято британську пропозицію щодо окремого забезпечення договором прав жидівської людности в Румунії. 3. На засіданні комісії планів видвигнено справу англо-советських розбіжностей в розумінні „свободи слова". Підчас нарад в поодиноких комісіях знова приходило до гострої виміни слів, що ще більше поглиблює видні від першого дня Конференції розбіжності думок та інтересів між західними державами і т. зв. советським блоком.

СОВЄТИ ЗБИЛИ ДВА ТУРЕЦЬКІ ЛІТАКИ.

З Анкари повідомляють, що два турецькі літаки, які летіли понад територією турецько-советського кордону, не вернулися на свої бази. Існують небезпідставні здогади, що вони були збиті советами.

ВИМІНА НОТ МІЖ УРЯДАМИ ГРЕЦІЇ І ЮГОСЛАВІЇ.

Грецький уряд звернувся окремою нотою до Югославії, домагаючись негайного звільнення пілота та звороту грецького військового літака, який дня 6 вересня був змушений до приземлення югославською зенітною артилерією. В ноті вияснюється, що згаданий літак був втратив слуховий контакт з базою і тому заблукався. Грецька нота розминулась з нотою Югославії до грецького уряду, в якій протестується проти нарушення югославської території згаданим літаком.

НІМЦІ ВИЯВЛЯЮТЬ СВОЮ ВДЯЧНІСТЬ БИРНСОВІ

Німецька т. зв. Краєва Рада (Лендеррат) американської окупаційної зони видала заяву, в якій складає подяку американському секретарові стейту Джеймсу Бирнсові за його виступ в „обороні вільної, незалежної та обєднаної Німеччини". В німецьких газетах в советській зоні появилися вже коментарі на промову Бирнса, в якій її порівняється з недавним виступом в цій самій справі советського міністра Молотова, протиславляється та гостро критикується.

ДВА СОВЄТСЬКІ ПРОТЕСТИ В БЕРЛІНІ.

Советське військове управління в Берліні звернулося з двома нотами до місцевих американських властей, якими протестує проти: 1. Американського дозволу, щоб німецька молодь занімалася спортом і 2. проти постачання німцям харчових пакунків відомою організацією CARE. Совети вважають, що це противиться потсдамським постановам. Американське управління відкинуло ці протести.

БОЛЬШЕВИЦЬКА ПРОПАГАНДА І ДІЙСНІСТЬ В НІМЕЧЧИНІ.

Большевицька пропаганда з одного боку прокидається оборонцем німців перед західними союзниками, а на ділі большевики тягнуть з Німеччини, що тільки попаде під руки. Після конфіскати фабрик у Берліні та інших містах советської окупаційної зони, зараз наспіло повідомлення з Єни, що там большевики конфіскують цілу продукцію відомих оптичних заводів Цайса на 3,000,000 долярів місячно.

ЮГОСЛАВСЬКИЙ СУД ЗАСУДИВ АМЕРИКАНЦЯ.

Югославський суд в Білгороді засудив на вісім років тюрми та 8,000 долярів гривни американського громадянина і нічного сторожа американської амбасади в Білгороді, Вилйема Ведж. Причиною засуду був нещасливий автомобілевий випадок підчас югославських першо-травневих святкувань, в якому згинув один югославський партизанський офіцер, а Ведж, який керував своїм „джіпом", та ще одна особа були поранені.

МАСОВИЙ ПРОТЕСТ ЯПОНЦІВ ПРОТИ СОВЄТІВ.

В Токіо перед будинком советської амбасади відбулася дня 11 вересня масова демонстрація японців, які домагалися звільнення своїх синів, братів та мужів, яких Совети держать в своїй зоні. Тоді, як американці репатріювали вже всіх японських воєнно-полонених, зі Советів не вернувся ще ані один японець.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582

ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.		SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Сіті і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$2.75	Three months	$2.75
Число з суботи (з англійською Частиною):		Saturday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ДО УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ!

Є на американській землі теж і українські школи. Вони є американські, але мають ще щось таке додаткове, що відповідає культурним потребам тих, що є з українського роду. В такий самий спосіб повстали в Америці й многі інші того роду школи. До шкільних осягів інших етнічних груп нам ще далеко, але годі не бачити, що й в нас вже деякі поважніші осяги. Є вже українські школи, що випускають рік за роком поважне число студентів і студенток з покінченим гай скул. Є вже започаткований каледж. Є поважне число цілоденних початкових шкіл. І є много вечірних шкіл. Всі вони, як знаємо, є при церквах, звязані з парохіями і дієцезіями, бо самостійних шкіл уже так як би не стало.

Пригадуємо ці речі з початком кожного шкільного року, бо Українська Школа — це велике народне добро. Всі ми маємо Україну в серці, усіх нас болить недоля українського народу, усі ми стараємось цей нарід оборонити, йому допомогти. Всі ми дорожимо українським минулим, українською церквою, українською піснею, українською культурою. Це вже вложене навіть і в душу тут родженого покоління. Треба ще тільки подбати, щоб усе це в тих молодих душах заховалось і тоді, як вони повиростають. Оглядаючись за тими засобами, мусимо звернути увагу на українську школу, бо вона повинна бути уже самим своїм званням одним з найкращих і найсильніших способів переливання в наші діти усього, що є в українстві найкращим і найблагороднішим.

Українська школа в Америці завжди мала великі недомагання, що є загально відомим. Та не зважаючим на ці недомагання, з неї вийшло багато наших людей, що вже зараховуються до тут родженого й по американськи вихованого покоління. Нині є вже спроможність мати далеко кращі школи, хоч би тому, що є вже багато фахових сил, тут вихованих і обзнакомлених з американськими методами навчання. Так воно дійсно є. Тільки біда, що ці, що виходять з тих нових і кращих шкіл, коли іде про українську мову та знання української історії чи письменства, нераз менше знають ніж ті, що ходили до „дяківських" шкіл . . . Це є те недомагання, яке конечно треба усунути. Треба вірити, що воно буде усунене, це в першу чергу таким способом, що учительський стан буде краще підготовлений до навчання української мови, історії й літератури.

Де є українська школа, там вона повинна діставати повну підтримку збоку громадянства. Сама критика школи, ні школи не втримає, ні діти до неї не приведе, а тим самим і злого не направить. Тому мусимо всюди дбати, щоби були діти в школі та щоби школа була забезпечена відповідними фондами. Памятаймо за це, бо як злегковажимо українську школу нині, то завтра та справа взагалі пропаде.

Україна в американській оцінці совєтської політики

В останньому часі американська публіцистика і преса віддають багато місця становищу України в Совєтському Союзі та її ролі в совєтській міжнародній політиці.

Щодо становища України в Совєтському Союзі, в Америці в основному не має жадних ілюзій щодо її „самостійности". Американська преса виявляє це цілком виразно у звязку з виступами Мануїльського на Мировій Конференції і, головно, у звязку з його обвинуваченням проти Греції, внесеним до Ради Безпеки. Раніше Україну вважалося в Америці прямо за „Совєтський Союз", за провінцію Росії без будьяких окремих аспірацій. Ця думка поступово перейшла в означення України, як совєтського сателіта, менш-більш добровільного, і тільки в останньому часі говориться цілком виразно про російську окупацію України, про совєтські насильства над нею та про сепаратистичні і самостійницькі змагання українського народу. Про це писалося у звязку з перенесенням маршала Жукова до Одеси, що ствердджує напр. Джан Фишер, кореспондент УНРРА, що відбув поїздку по Україні і зараз пише свої враження в „Гарперс Мегезін" і про це досить широко пишеться у звязку з різноманітними „чистками" в Україні. При цьому теж підкреслюється культурну вищість українців та їх зближення до Заходу. З великою увагою слідкується за економічним розвитком в Україні у звязку з новою пятирічкою, головно за розвитком важкої та воєнної індустрії.

Ролю України в совєтській міжнародній політиці, американська публіцистика ділить виразно на дві части: на ролю, яку Кремль диктує Україні і на політику, яку Україна своїм становищем диктує Кремлеві.

Формальні виступи Совєтської України на міжнародньому терені в жадному разі не вважається українськими і під цим оглядом американську думку чи не найкраще віддзеркалює недавня карикатура, поміщена в нюйорському Таймсі під заголовком „Ди вван-мен бенд" (односособова оркестра). На ній представлено Молотова, обвантаженого найрізноманітнішими інструментами, забезпечених назвами поодиноких окупованих країн, теж України, на яких він на вулиці грає руками і ногами, дуючи при цьому у велику російську трубу. З першого поверху через вікно вихилилася дівчина — мир і заткала собі вуха руками. У звязку з виступом Мануїльського у грецькій справі зазначується не тільки те, що цей виступ подиктований Кремлем, але що в тому самому часі Москва переводить теж чистку в Україні.

Американська публіцистика здає собі теж справу з того яку ролю грає Україна в совєтських політичних калькуляціях та до якої політики вона своїм становищем змушує кремлівських володарів. Під цим оглядом на окрему увагу заслуговує твердження відомого американського публіциста Ліпмена в нюйорському „Геральд Трибюн". Пишучи про причини совєтських домагань до Туреччини в справі Дарданелів, Ліпмен твердить: „Російське домагання до Туреччини виказало, що Кремль знає, що це (Дарданелі) є її слабе місце: тут можна добратися до України, політично найменш певної з усіх совєтських республик, тут є нафта, вугілля, як теж багато легко доступного харчевого постачання Совєтського Союзу"... В дальшому автор твердить, що власне тут є місце, де найкраще можна розвязати найважливішу міжнародньо-політичну проблему: відновити рівновагу сил.

Україна повільно, але вперто здобуває собі правильну і належну оцінку в американських і міжнародних політичних кругах і світ приходить до переконання, що без основної розвязки української проблеми годі думати про мир.

Микола Чубатий.

Китай — Еспанія Далекого Сходу

Події, що нині відбуваються на терені Китаю, говорять понад всякий сумнів, що там теппер находиться найбільше запальне місце на земнім гльобі. Коли світ спалахне новою Третьою Світовою Війною, то мабуть цей пожар вибухне на терені Китаю. В Китаю зударяються інтереси двох найпотужніших держав світа — Злучених Держав Північної Америки та Совєтської Росії. На терені Китаю зударилися дві новочасні доктрини господарського та соціяльного життя — комунізм та капіталізм.

По старій, традиційній політичній лінії на сході Азії Росія та Америка вважалися за приятелів, яких інтереси не заторкуються взаємно. Америка зі своєї найдальше на захід висуненої позиції Аляски та Росія зі своєї Камчатки, положеної за проливом Берінга, вважалися десятками літ добрими сусідами, які мали спільний інтерес в гамуванні надмірного росту молодої та динамічної Японії. Відомо, що по соромно програній війні з Японією (1905) Росію від повного розгрому на Далекому Сході вратувала Америка своєю інтервенцією та доведенням до заключення мира в Порсмут.

Одначе від того часу багато змінилося. Японія нині лежить на обох лопатках під диктатом Америки. Японська небезпека вже не існує ані для Америки, ані для Росії. На місці виростає нова сила — відроджений Китай і саме тепер поміж Америкою та Совєтською Росією розвивається покищо закритий, але рішучий бій за це, хто має бути рішальним чинником.

Китай або Хіни це ще нині країна слаба, бо в стані дезорганізації, одначе в майбутности це сила, що співрішатиме про долю світа. Відроджений Китай, оставлений поміж двох великанів, рішатиме чи Америка збереже своє значення у Східній Азії, чи його втратить в користь Росії. Хто здобуде перевагу та вплив на політику Китаю, той вже рішатиме про долю цілого світа.

Китай зі своїми біля 450 міліонів населення, це величанський людський резервоар. Така кількість людського матеріялу це не тільки важний чинник у війні, але теж величанський ринок збуту на товари для промислу приязного сусіда. За китайський ринок збуту на товари для тих 450 міліонів людей, за вплив на цю країну на випадок воєнного зудару, йде тепер тиха боротьба поміж Америкою та Совєтами.

Китай це теж країна ще невикористаних сирівців. Китай має майже всі підставові сирівці потрібні для розвитку індустрії. В Китаю є вугілля, залізо, мідь, нафта. Зокрема багата в сирівці є Манджурія, яку японці розвинули були індустріяльно у свій воєнний та промисловий арсенал. Опанувати Манджурію для китайських комуністів, значить дістати в свої руки велику індустріяльну країну.

Останні донесення говорять, що большевики опускаючи Манджурію оголотили її з індустріяльного устаткування, проти чого Америка рішучо та енергійно протестувала. Проте, головний тягар політичного змагання двох гігантів, Америки та Совєтської Росії, йде за це, чи Китай опанує остаточно національний уряд під проводом маршала Чан Кай Шека, приятеля Америки, чи до влади прийде комуністичний уряд, приязний для Росії.

На терені Китаю перевагу тепер має Америка, яка піддержує народний уряд Чан Кай Шека; комуністи є в меншині. Відношення сил обох партій, національної проамериканської та комуністичної просовєтської, є як один до пяти. Іншими словами, національний уряд є пять разів сильніший від комуністичного, який опанував частину північного Китаю від сторони совєтської Монгольської Республики та більшу частину Манджурії, яку большевики, всупереч умові з національним урядом, передали в руки комуністів.

Гра Кремля на терені Китаю є дуже осторожна та закрита. Москва після розгрому Японії зробила з офіціяльним урядом Китаю навіть дуже приязну умову. Большевики обіцяли передати Манджурію в руки військ національного уряду. Одначе чогось припадково все так ставалося, що коли совєтські війська виносилися з якогось більшого міста, все комуністи перші хапали владу в свої руки, а національна армія приходила все запізно. Дивне, що китайські комуністи все були старанно озброєні в наймодернішу зброю та все приходили в сам час. Річ природна, що Кремль навіть не думав дотримувати умови заключеної з національним китайським урядом, але сам узброював комуністів, їх повідомляв наперед про докладну дату відмаршу совєтських військ і тим способом та всупереч умові передавав Манджурію крок за кроком в руки комуністів.

В останнім часі і поза Манджурією, в північним Китаю, комуністи виступили значно скріплені та стали нападати аж в околиці столиці національного уряду Нанкінгу, продовжуючи домашню війну за опанування та за владу над тою країною. Американська преса вже навіть донесла, що китайські комуністи в найближчім часі візвуть комуністів цілого світа організувати міжнародну бригаду проти китайських „фашистів"; зовсім як в Еспанії десять літ тому.

Американський уряд вислав до Китаю для замирення обох сторін свого високо образованого військовика генерала Маршала з широкими повновластями від президента довести до замирення обох воюючих сторін. Праця Маршала виглядає одначе на справдішню працю мітичного Сизифа. Що раз ген. Маршал зведе обі сторони до згоди та замирить їх, за два дні повертає все до старого та домашня війна розпалюється ще більше.

Китай нині має всі подібности до Еспанії з перед другої світової війни. Нацистична Німеччина та Совєтська Росія розуміли, що удар між ними неминучий, тому вибрали собі Еспанію на місце генеральної проби, де саме тоді розпалилася партійна боротьба поміж націоналістами та комуністами. Два роки крівавилася Еспанія в домашній кровавій борні. На ділі це не еспанці змагалися, а націсти з комуністами.

Подібне нині є в Китаю. Совєти невдоволені переважаючим впливом Америки, постановляли викликати домашню війну двох китайських таборів — націоналістів та комуністів, щоби остаточно виперти Америку та підірвати її теперішне положення в Китаю. Річ природна, що Америка до цього не може допустити за ніяку ціну, бо це означало б зарнувати плоди перемоги над Японією.

Преса вже повідомляла навіть про явний зудар китайських комуністів з американськими морськими відділами. Атакуючі комуністи вбили 4 американців. Річ природна, що це очевидна провокація китайських комуністів, з якими стоїть Совєтська Росія, викликати конфлікт та приневолити американців забратися з Китаю, облегчити комуністам покінчати Чан Кай Шека і завести в цій країні комунізм.

Багато шуму наробив виступ вдови по національнім герою Китаю Сун Янт-Сенові, яка взяла сторону Росії, домагаючись відмовлення піддержки Чан Кай Шекові з боку Америки, щоби припинити громадянську війну. Річ природна, що використовування вдови по Сун-Янг-Сенові дуже пригадує використовування большевиками сина Франка чи Стефаника для своїх завойовницьких плянів в Україні.

На всякий випадок на терені Китаю підготовляються події величанського значення, що рішатимуть про мир або війну в найближчім часі. Чуються ще нині Совєти слабими, так може й з важким серцем погодяться хвилево на перевагу Америки, підтримуючи одначе китайський хаос для майбутньої розправи. Почуються Совєти вже сильними, так викличуть явний конфлікт, який спалахне тим разом не в Европі, а в Китаю, в далекосхідній Еспанії.

ПОШИРЯЙТЕ „СВОБОДУ".

ОЛ. ЛУГОВИЙ — Права автора застерігаються.

БУРЕВІЙ

Повість з часів Революції в Росії і Східній Україні в 3-х частинах.

(Другий том трильогії „ОГНЕМ І КРОВЮ").

ПЕРША ЧАСТИНА

44)

— Не будемо підписуватися! — стоголосо загомоніло серед лав. — Ми не присягали.

— Тимчасовому урядові не присягаємо!... Він нам чужий! Тепер воля!...

— Присяга має бути в матірній мові кожного вояка. Московщини ми не розуміємо! гомоніло в дальших рядах.

— Чому не присягати власному народові, власній країні? — викрикнув хтось невидний з маси.

— Присягнемо Україні, Білорусі!

— Ви уже присягнули! — перечили писарі.

— Присягали за нас старшини, не ми! Мовчанка не є присягою! Хочуть, нехай підписуються!

— Щож то за присяга без „батюшки", без хреста? — питали з четвертої сотні.

— А як жеж попів з ксьондзами ще вам тут забаглося! — глузували з побожних. Не будуть їх викликати для вас зо штабу армії!

По правді, то православний священик числився на службі при кожному полку. Римо-католицькі ксьондзи, протестантські пастори та магометанські духовники воєнним міністерством призначалися по одному на армію. Жидівських рабінів мабуть по одному на фронт, бо й вояків жидівської віри на фронтах зовсім небагато було. Революційна влада могла наказати кожному священикові прибути в полк з обозу, звичайної його резиденції, одначе не бажала православних виріжнювати. Тим то задля задоволення всіх рішено доручити переведення присяги відповідальним командантам.

Вояцтво зачало пересварюватися на добре. Старшини кричали замовкнути, та не помагало. Аж на команду „позір" все знов замовкло, виструнилося. Команданти полків з адютантами пішли вздовж лав. Допитливо вглядалися в обличча гусарів, сподівалися з очей відчитати їхні настрої й думки. З спокійно-байдужних очей людини вичитати що будь годі! Може йне байдужих, — за командантами знов почалися шепоти, — скорівще вдавано - байдужних. Кілька тижнів „волі" навчили вояцтво нещирости, заховання дійсних своїх почувань... До революції гусар все був щирий й отвертий супроти своїх командантів.

— Ви виповідаєте послух владі! — говорив ідучи здовж рядів Дессіно. — У війську мусить панувати послух начальникам і карність. Без послуху військо перестає військом бути, бандою стає! Ви не схочете зневажити чести свого полку відмовою... Такого ще в історії Чернигівського полку не траплялося... Повірте, мені на тій присязі зовсім не залежить! Присягнути всеж мусите, бо такий розпорядок вищих команд! Ну, ось, скажіть ви мені, — полковник показав на невисокого чорнявця, — чому ви не хочете підписати тексту присяги?...

— Я не присягав, пане полковнику!... — той відповів виминаючо.

— А слухали, коли присягу відчитували?

— Слухала вся бригада, пане полковнику!

— Відмовляєтеся, значить присягнути Російській Державі?

— Я грузин, пане полковнику, не русский!

— Добре! А ви? — Дессіно звернувся до слідуючого в ряду.

— Я литвин! — слідувала відповідь.

— Ви? — вказав на дальшого.

— Я українець! Українці рішили Тимчасовому урядові не присягати.

— Хто вас до того намовив? питав Дессіно.

— Ніхто! Тепер воля! Щож то за присяга буде, раз до неї примушують?

— А що ви, панове, скажете? — полковник підійшов до гурту старшин.

— За нас відповіли гусари, пане полковнику! — за всіх відповів Вачнадзе. — Мене уповажнено товаришами подати постанову вам до відома.

— Чи всі так вирішили?...

— Всі!... — загуло по рядах.

— Хтось видно не аби як напрацювався, занадто одностайно ви виступаєте!... — говорив полковник трохи невдоволено. — Але нічого... Молодці, хлопці!... — казав гусарам направляючися до четвертої сотні. Проти присяги у засаді там не висловлялися. Трималися рішення більшости, „за компанію". Не краще пішло Дараганові зо своїми ніжинцями. Вернулися полковники до генералів, коротко зясували відмову полків. За ними слідом підійшов Алібекіє з повідомленням, що й магометани не присягнуть! Генерали погубилися:

— Што такоє? Безобразіє! Разпущеность! — бурчав фон Круг. — Зольдат на фронті приказа не іспольняет? Присягати не хоче? Так ето ж, єто... Зрада!

— Не зовсім так, пане генерале, осміююся доложити!...

— Десіно поважно заперечив. — Вояцтво ще не усвідомлює собі ваги революції. Необхідно йому дати час прийти до рівноваги, пояснити новий лад!

— Вояк мусить виконувати наказ не роздумуючи! — вставив фон Клюк.

— Такт поняття булиб на місці за імперії, пане генерале! — сказав Дараган.

— Всеж, чим вояцтво мотивує відмову? — питав фон Круг.

— Мотивів аж забагато!...

(Дальше буде).

ЩО ПИШУТЬ?

ПРО ЖИТТЯ В ТАБОРІ В ІТАЛІЇ.

З листа, писаного до земляків в Америці:

...Тепер пишу вам про життя в таборі. Звичайно тричі в тиждень маємо концертові ревії. Ми вибудували театр, що поміщує 2,000 людей, то в ньому відбуваються концерти, три рази маємо кіно. З скитальців створили ми два хори, котрі дуже добре співають. На наші концерти приїздять англійці, між ними майори й генерали. Маємо теж смичкову музику з двацяти інструментів і нераз вона їздить грати англійцям.

На Великодні Свята приїхали до нас з Риму три священики, а своїх маємо пять. То була Утреня Воскресна, як звичайно, а потім Служба Божа при співучасти патьох священиків. Ввесь місяць травень мали ми „Маєве Богослуження".

У нас є три різні школи з різними курсами. Отже є шлюсарські, ковальські, кравецькі, шевські і шоферські. До полудня є теоретична наука, по полудні практичні заняття. Є ще окремі курси молочарські, садівничо-огородничі, пасічничі і лісні. Я ходив на пасічничий курс, бо я вдома провадив пасіку і зіставив там 50 пнів пчіл, але то певне, що большевики зїли з коренем. По закінченні пасічничого курсу ходжу на садівничо-огородничий, а заразом учуся англійської мови. Хто ходить на науку, такому дають підвищений харчевий пайок.

Що пишуть з краю?

Варт теж згадати, що один з наших земляків є в Англії. Там їх є шістьох, але один написав листа до дому і йому синок відписав, що здоровий і село не знищене. Пише, що Маруська „вернулася з Сибіру, бо її були вивезли туди ще тамтого разу, як большевики були в нас, заки почали воювати з німцями. Я вам писав, уже, що тоді вивезли на Сибір чотири душі. Отже, чи вона звідти втікла, чи вернулася добровільно, не знати. Той хлопець ще писав у листі, хто то помер... А решту то не знати, що сталося. Бо то, щоб і пів села вивезли, то того ніхто не може написати. Ще й то цікаве, що пише про одного чоловіка, ...що він досить здоровий.

Як вони прийшли другий раз до Галичини, то забрали до війська від 15 до 55 літ і без правдивого вишколу, гнали в першу лінію без зброї. Вишкіл тривав всього 12 днів без крісів, а давали звичайні патики. Потім на 6 людей давали один кріс і гнали в першу боєву лінію. Так вигибали мужчини. Дівчат і бездітних жінок забирали до роботи до копалень, до будови доріг і залізничих ліній. Тепер доходять вісти, що там винищена вся промисловість. Не мають ні тракторів, ані тяглової сили, бо всю худобу війна знищила, тому стариків і недоростків призначили до колгоспів копати під засів по два гектари від особи.

Як большевики до нас перший раз прийшли, перебули близько два роки й тоді виарештували людей без жадних підстав, хіба тільки за те, що були свідомі і за Польщі належали до якогось товариства, як от до читальні, кооперативи чи до спортових товариств. Арештували таких, що на якусь роботу не поїхали. От так коло нас будували летовище, а то було весною, час сіяння. Як сільський голова, то значить війт, призначив від хати когось на роботу, а такий не поїхав, а пішов у поле сіяти, то за те арештували грубі тисячі. Потім, як почалася війна і, большевики відступали, то всіх таких арештованих вимордували у страшний спосіб. Так у самих Бережанах вимордували понад півтора тисячі. Пускали мотори, щоби гуділи і тоді по пивницях мордували, а ночами одних закопували, других у ріці топили і так сліди затирали, щоб на слід не можна було попасти. То робилося перед самим відступом, бо як відступали, то вже не мали коли всіх поховати, то щось 50 зіставили на верха змасакрованих. Одні мали повиколювані очі, другі повідрізувані уха, пальці, носи. Також повідрізували до колін ноги або руки по лікті, на плечах повирізували пояси зо шкіри, за нігтями були позбивані голки.

Щодо брата в Німеччині то не можу знати, бо пошта звідти не йде добре. Отже не можу довідатися, чи він жиє, чи ні. Він також перебув досить мук і мабуть німаки доїхали йому кінця. Він за Польщі був під військовим доразовим судом, але якось вимотався, за большевиків втік уже в дорозі. Як сидів в Золочеві в замку, то їх виводили ніччю на двір під мур, обертали обличчям до муру і за кожним ставав енкаведист з крісом і націлювався і так їх тримали по пів години. Потім знову заводили під вал, а як відступали, то забрали їх на вози і везли на Зборів. Але як їхали через село в... і на нещастя надлетіли літаки, енкаведисти повтікали з возів, а арештанти позіскакували і поховалися серед будинків. Брат їм утік з рук, а тих решту вони завезли до ліса і постріляли. Потім німаки його арештували і вивезли. Зрештою не годен описати, що то ми мусіли переживати на наших рідних землях...

ПРИБУЛИ З АРАБІЇ ДО ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ.—Перед нами, в середині, стоїть Шаік Абдула Сулейман, міністер фінансів Савді Арабії, що прибув до Злучених Держав, щоби пізнати американський спосіб іригації, яким хоче покористуватись в Арабії.

Втрата громадянства натуралізованими громадянами що перебувають закордоном

Багато американських громадян, які перебувають заграницею ще з передвоєнного часу, правдоподібно втратять своє американське громадянство, якщо не повернуться до Злучених Держав до 14. жовтня 1946 року. Це торкається тільки натуралізованих громадян, тобто осіб, які придбали громадянство чи то через свою власну натуралізацію, чи через натуралізацію батька чи матери, або через одруження з американським громадянином чи громадянкою. Американські громадяни з народження не тратять свого громадянства з причини довгого перебування заграницею. Вони можуть втратити його з інших причин, наприклад коли беруть участь у політичних виборах заграницею, чи служать у війську чужої країни, чи присягають вірність урядові якоїсь чужої країни і т. п. Звичайно що натуралізовані американські громадяни також втрачають своє громадянство з цих причин, помимо згаданої вище, а саме — довгого перебування заграницею.

Довге перебування в іншій країні завжди було дещо ризиковним для натуралізованого американця, тим більше після 13. січня 1941 року, коли увійшов у життя закон про державну приналежність з року 1940. До того часу, якщо натуралізований американський громадянин перебував два роки в країні свого походження, або пять років в якійсь іншій країні, то **припускали**, що він втратив своє громадянство. Проте, він міг це направити, повернувши до Злучених Держав на сталий побут. Від 13. січня 1941 року справа виглядає поважніше. Від тоді не робиться **припущення** про втрату громадянства; американський натуралізований громадянин фактично й рішуче страчає громадянство, якщо стало перебував три роки в країні свого народження, чи в країні своєї попередньої державної приналежности, або пять років стало мешкав в якійсь іншій країні. Власне втрата американського громадянства наступає по двох роках перебування в країні народження, чи бувшої державної приналежности, якщо згідно з законом тої країни він знова вважається її громадянином на основі довгого перебування там.

За межами Злучених Держав завжди перебувало досить багато американських громадян. Неможливо точно сказати скільки саме, але департамент державних справ припускає, що за нормальних часів їх було від 400,000 до 500,000. З тих натуралізованих американських громадян, які були заграницею від часу коли видано закон 1940 року про державну приналежність (14-го жовтня 1940 року) до того коли цей закон увійшов у життя (13-го січня 1941 року), безперечно велика частина перебувала в чужих краях поверх двох, трьох чи пять років, дозволених законом 1940 р. Приймаючи під увагу, що ті громадяни могли не довідатись своєчасно про важну зміну закону, Конгрес ухвалив дати їм ще один рік часу з тим, що наколи вони повернуться до Злучених Держав до 14. жовтня 1941 р., то затримають своє американське громадянство. Війна затягалася, подорожування ставало неможливим, і Конгрес ще пару разів продовжував термін повороту.

Родичі чи приятелі натуралізованих американських громадян, які перебувають заграницею довше ніж дозволено законом, мають повідомити їх про те, що вони повинні повернутися до 14. жовтня 1946 року, якщо є можливість. Часу лишилось мало, тому треба післати листа повітряною поштою, якщо можна. Американські консули в різних країнах видали оповіщення в тій справі, але чи воно дійшло до тих американських громадян, які живуть далеко від центрів? Навіть на сьогодня транспортові можливості не є сталими. Для натуралізованих американців, які перебувають, скажім, в країнах східньої чи центральної Европи ,або в країнах Азії, може бути дуже тяжко, або зовсім неможливо, дістатися сюди до вказаного дня — 14. жовтня 1946 року. Чимало з них не мають грошей щоби заплатити за переїзд, не мають рідних чи приятелів, які помогли б їм. Вони повинні звернутися в тій справі, безпосередньо чи через американського консула в країні, де перебувають, до спеціяльного відділу при державному департаменті (SPECIAL PROJECTS DIVISION, DEPARTMENT OF STATE, WASHINGTON, D. C.). Цей спеціяльний відділ може позичити гроші американським громадянам, які опинились заграницею й не мають змоги повернутися до Злучених Держав не маючи засобів на те. По скінченні війни тисячі американських громадян та їх родини могли вернутися завдяки допомозі департаменту державних справ. Наколи хто з натуралізованих американських громадян, що перебувають заграницею, не може подорожувати з причини своєї хвороби. чи когось у родині; або з якої іншої важної причини не може повернутися до означеного дня до Злучених Держав, він повинен написати про це до американського консула тої країни, де живе, подавши повне пояснення. Зогляду на неточність пошти, доручень, варто мати копії всіх листів, післаних консулові, коли так листи пишуться на машині. Якщо не на машині, то треба записати дату, коли лист вислано, на чиє імя, чи на яку канцелярію та короткий зміст листа, по можливости з підписами двох свідків. Такі копії можуть стати у великій пригоді.

Загальна Рада — ФЛІС.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

УКРАЇНСЬКА МОВА І НАША МОЛОДЬ.

Хто з нас, тут роджених, читав про те, що пишуть чужинці про українську, мову той знає, що вона поетична, мельодійна, мила. Та це знаємо найкраще ми самі, що говоримо цею мовою. Але з нами, молодими американськими українцями чи українками, то дуже часто буває так, що як хто до нас заговорить українською мовою, то ми це розуміємо, але як прийдеться відповідати чи щось вияснити, то вже трудно, або ніяк не можна.

Чому це так?

Отже тому, що ми таки не ставимося серіозно до вивчення української мови. Многі ставляться до цього цілком нерозумно. Кажуть: Нащо мені вчитися по українськи, коли це мені не потрібне в Америці? Що за користь буду мати з цього труду? Та ж Україна не є навіть признаною державою, а як хто думає, що є, то все одно, вона не дбає за те, щоби притягнути американських українців до себе і заохотити молодь вчитися по українськи!

Я можу спитати таких нерозумних, а яку користь мають многі з латинської мови, бо й такої вчились. Прецінь нема навіть вже латинської держави! Зате Україна та українська мова нині визнані, живі. Українською мовою написано вже багато творів, наукових та інших, що їх перекладають і будуть перекладати на англійську мову. Є такі цікаві речі, що їх можна вичитати тільки знаючи українську мову, а не інакше, а такого буде щораз більше. Знання української мови улекшує теж вивчення інших слов'янських мов, як російської, польської і т. д.

Молоде покоління повинно поширити в Америці українську культуру й штуку. Так ми кажемо, а як це осягнемо, як не знатимеом навіть української мови?

Мені здається, що якщо в домах не будуть говорити українською мовою, то ця мова забудеться. Молоді мами і батьки мусять це зрозуміти і на це памятати, бо як це злегковажать, то за якийсь час не буде кому в Америці говорити українською мовою. Ми мусимо посилати діти теж і до українських шкіл, щоб вони там приучувались цього, чого деінде не можуть навчитись з української історії, літератури і т. п. Розуміти по українськи, то ще замало, тут треба більшого знання, щоби пізнати, що є за що український нарід любити і шанувати, і чому його треба нам боронити.

Ольга Редчук,
Ню Йок, Н. Йо.

КУПУЙТЕ БОНДИ ПЕРЕМОГИ

ЖЕРТВИ НА ПРАЦЮ УКРАЇНСЬКОГО КОНГРЕСОВОГО КОМІТЕТУ

Американське Українське Товариство в Вашингтон, Д. К., переслало на цілі Конгресового Комітету $50. Ця квота осталась як прихід з балю, що був влаштований старанням цього Товариства в часі Конгресу Американських Українців в травні цього року в Вашингтоні. Дальше жертвували: А. Г. Біловус з Вен Дайк, Міш., $10; Л. П. з Бруклин, Н. Й. $5.

ВІД УПРАВИ УКРАЇНСЬКОГО МУЗЕЮ В ПРАЗІ

Український Музей у Празі, заснований 1925 р. від початку свого існування розвивався й провадив свою діяльність виключно на пожертвах українського громадянства. Як національна українська установа на чужині, Музей засадничо ніколи не брав жадних державних дотацій і тому зберегав і зберегає повну незалежність від сторонніх впливів і претенсій. На пожертви українців, зібрані не тільки в Европі, а в значній мірі також серед канадійських і американських українців, Музей придбав собі перед війною й власний будинок, в якому ще 1939 р. і розмістив свої багаті колекції.

В 1945 р. при налеті бомбардерів на Прагу цей будинок був розбитий, а зібрані в Музею колекції й матеріяли частково знищені й ушкоджені.

В цей час музейні співробітники працюють над упорядкуванням врятованих музейних матеріялів, над доповненням музейних колекцій та відновленням музейної діяльності взагалі. Все це — особливо забезпечення Музею відповідним приміщенням — вимагає значних коштів. Сил і засобів українців, які перебувають тепер в Чехії, для цього не вистарчить. Для здійснення цього потрібна допомога всіх українців! Український Музей в Празі був створений і розвинувся на пожертви українців цілого світу. Тому до всіх українців звертається тепер Управа за допомогою Музееві в цей тяжкий для нього час.

Управа Музею просить усіх членів Музейного Товариства надсилати чимскорше членські залеглості й пожертви, а всіх колишніх добродіїв і фундаторів, як і взагалі всіх прихильників Музею Управа дуже просить відновити своє співробітництво — надсилати Музееві матеріяли, присилати пожертви і тим уможливити продовження музейної праці й врятування Українського Музею в Празі.

Зокрема звертається Управа Музею до озрганізованого українського громадянства — просить усі українські організації й комітети, як в Европі, так особливо в Америці й Канаді, занятися збіркою пожертв для Музею. Не відкладайте цієї справи: допомога потрібна негайно!

Від вашого поступовання буде залежати дальша доля Українського Музею в Празі.

Поштова адреса Музею:
UKRAJINSKE MUSEUM
PRAHA XII, CHODSKA 22

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

Анастазія Г. Б. — Запитуєте, чи Український Конгресовий Комітет має ідеологію, чи „тільки" ідею, та додаєте, що по Вашій думці ідея є коренем ідеології.

На Ваше запитання було б важко відповісти кількома словами, не попередивши їх деякими вияснениями, щоб оминути непорозумінь. Енциклопедична дефініція ідеології зводиться до „науки про історію та розвиток людських ідей". Така ж дефініція ідеї — поняття дуже широке та означає думку, уявлення. Ви маєте правду, твердячи, що ідея є „коренем ідеології", проте, щоб відповісти конкретно на Ваше основне запитання, треба ще кількома словами вияснити ширше розуміння ідеології. В загальному ідеологію поділяється на три площини: 1. Ідея, 2. Програма і 3. Чин, або здійснювання ідеї, усвідомленої в першій площині та згідно з програмою, визначеною в другій. Сама ідея може бути неконкретна, може бути навіть більше, чи менше „пустою" думкою, без можливостей і бажання її здійснити, тоді як ідеологія — в ширшому розумінні — вже має відповідну програму і план та бажання здійснити ідею, або іншими словами — перевести думку в життя згідно з наперед виготовленим планом та наперед визначеними засобами. Поняття ідеології обмежовується переважно до більших суспільних політичних, чи економічних рухів, партій і т. п., хоч свою „ідеологію", в основному, міг би мати кожний. На Ваше запитання щодо У. К. К. можемо відповісти конкретно: Український Конгресовий Комітет це американсько-українська організація, базована на америaкнській демократичній ідеології, а своєю активністю звернена головно на оборону поневоленого українського народу і його права на вільне й незалежне життя.

О. Я., Филаделфія, Па. — Заки запитаєте редакцію, чому нема згадки, перегляньте принаймні добре „Свободу". Про цей часопис є згадка в суботішнім числі з минулого тижня.

А. Б. Ван Дяйк. — Опис надається на реферат у місцевім товаристві.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

МЕНВІЛ, Н. ДЖ. — Збори Тов. ім. Т. Шевченка, від. 349, відбудуться 15. вересня в годині 2. пополудні в домі Лісного. — І. Шегера, предс.; Л. Мартинчук, кас.; Н. Лісний, секр.

ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ. — Сестр. Любов, від. 37, повідомляє всіх своїх члениць, що три-квартальні збори відбудуться в неділю, 15. вересня, в годині 3. пополудні, в гали У. Н. Дому, 214-216 Фултон ул. Просимо всіх члениць прийти на означений час, бо буде звіт контр. комісії і інші важні справи. Кожна члениця повинна хоч раз до року вписати нову членицю до Сестр. і Союзу, а одержить відповідну нагороду. Також приймаємо діти до Молод. Деп. на різні кляси обезпечення. — А. Погранична, предс.; А. Огар, кас.; А. Гнатюк, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Місячні збори Бр. св. Василія, від. 339, відбудуться в суботу, 14. вересня, в год. 7. ввечір, в домі Громади, 3322 Н. Лавренс ул. Взиваємо всіх місцевих і позамісцевих членів бути приявними на цих зборах, бо є важні справи. — За уряд: І. Сорока (ст.), пр.; Т. Плавяник, кас.; А. Хромяк, секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. — Місячні збори Тов. ім. Михайла Грушевського, від. 219, відбудуться в суботу, 14. вересня, в годині 8. ввечр, в укр. прав. галі, 675 Савт 19. вул. Просимо всіх членів прийти на час, бо є важні справи до полагодження. — Н. Боднар, предс.; М. Соколовський, кас.; А. Мудровський, секр.

КЛИФТОН, Н. ДЖ. — Тов. Укр. Січ, від. 182, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 15. вересня, в годині 2. пополудні, в гали парохіяльній, 45-47 Говп Еве., Пасейк. На порядку нарад є тов. справи до полагодження, тож просимо членів прийти на збори. — І. Живицький, предс.; Г. Яськів, секр.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ. — Тов. Укр. Січ, від. 170, повідомляє, що місячні збори відбудуться в неділю, 15. вересня, в 6. годині ввечір, в У. Н. Домі, 181-183 Фліт ул. Обовязком кожного члена є прийти і вирівнати свої вкладки. Є багато важних справ до вирішення. — За уряд: О. Логин, предс.; М. Фурка, кас.; І. Грабар, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Триквартальні збори Тов. Дністер, від. 361, відбудуться в суботу, 14. вересня, в церковній гали при 7. улиці, точно в год. 8. ввечір. Тому, що маємо на цих зборах дуже багато важних справ до вирішення, просимо всіх членів прийти на ці збори. Члени, котрі думають взяти участь у цих зборах, повинні явитися на означений час, а не спізнюватися. — За уряд: М. Малетич, предс.; П. Кучма, їін. секр.; І. Галичин, кас.; В. Павлів, рек. секр.

ШІКАҐО, ІЛЛ. — Місячні збори Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 252, відбудуться в неділю, 15. вересня, в годині 12. вполудне, в парохіяльній гали при Кортез і Оклей Булвард. — І. Мегас, предс.; П. Хомин, рек. секр.; М. Батюк, фін. секр.; І. Сливка, кас.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Укр. Зап. Братство св. Володимира, від. 130, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 14. вересня, в годині 8. ввечір, в церковній гали при 7. вул. Просимо всіх членів прийти на час, бо будуть важні справи до полагодження. — І. Серединський, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Тов. Любов, від. 45, повідомляє своїх членів, що збори відбудуться в неділю, 15. вересня та що є важні справи до полагодження, тому повинністю кожного члена є явитись конечно. — М. Дубас, предс.; А. Гарасим, кас.; М. Ю. Сеник, секр.

СКРЕНТОН, ПА. — Тов. Над Збручa, від. 280, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 15. вересня, в годині 2. пополудні, в У. Г. Клюбі, 608 Вест Лакавана Еве. Пригадуємо всім членам, щоби старалися платити свої належитости на час. — О. Запоточний, Р. Рубльовський.

БРОНКС, Н.-Й. — Тов. Згода, від. 210, повідомляє, що чвертьрічні збори відбудуться в суботу, 14. вересня, в годині 8. ввечір, в гали де звичайно. Просимо прийти на час, бо маємо важні справи до вирішення. — Уряд.

СИРАКЮЗ, Н. Й. — Тов. Укр. Січ, від. 39, повідомляє членів, що квартальні збори відбудуться в неділю, 15. верресня, в годині 3. пополудні, в У. Н. Домі. Кожного члена є обовязком явитись раз на три місяці на зборах. — За уряд: О. Шмокалюік, предс.; В. Осохівський, фін. секр.; І. Пігуляк, кас.; А. Яворський, рек. секр.

ПРОВІДЕНС, Р. АЙ. — Тов. ім. Т. Шевченка, від. 73, повідомляє, що три-квартальні збори відбудуться в суботу, 14. вересня, в годині 7. ввечір, в галі при Ковел і Амгерст ул. Просимо місцевих членів конечно прийти, як також взиваємо довгуючих вирівнати залеглість. Місцеві члени підлягають карі одного доляра. — Уряд.

ДІТРОЙТ, МІШ. — Місячні збори Тов. Зап. Січ, від. 75, відбудуться в неділю, 15. вересня, в год. 1. пополудні, в салі У. Н. Дому при Мартін ул. Уже вийшли нові грамоти обезпечення від припадку для старших і вивінувальні грамоти для дітей, тож приходіть на збори, де почуєте вияснення щодо цих грамот. — За уряд: М. Присташ, секр.

БРУКЛИН, Н. Й. — Тов. Запорозька Січ, від. 325, повідомляє своїх членів, що 3-квартальні збори відбудуться в пятницю, 13. вересня, у власнім У. Н. Домі, 216-18 Гренд ул., в годині 8. ввечір. Просимо всіх членів прийти і вирівнати свої залеглости. Члени, котрі не сповнять цього, будуть суспендовані. Прийдіть і приведіть нових членів до Тов. і Союзу. Дві нові поліси вже вийшли, тож скористайте з низьких вкладок. Не приявні на зборах члени будуть підлягати карі згідно зо статутом. — За уряд: І. Малик, предс.; В. Троць, кас.; П. Мамицький, секр.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Сестр. Рожд. Пресв. Богородиці, від. 36, повідомляє своїх члениць, що місячні збори відбудуться в неділю, 15. вересня, в гали церковній, в годині 4. точно. Просимо члениць явитися на означений час, бо будемо мати важні справи до вирішення. — За уряд: Е. Геруля, предс.; А. Грицак, кас.; М. Ходак, секр.

АЛЕНТАВН, ПА. — Бр. св. Арх. Михаїла, від. 147, повідомляє всіх своїх членів, що три-квартальні збори відбудуться в неділю, 15. вересня, в гали парохіяльній, 803 Фронт Ст., в годині 2. пополудні. Просимо членів прийти на означений час. Пригадуємо членам, що згідно з ухвалою з піврічних зборів, маємо відбути Фестин і кожний член має обовязково взяти тикет на цей Фестин. — За уряд: В. Вакочий, предс.; І. Рудакевич, кас.; . Федорак, секр.

ФРЕНКФОРД, ПА. — Повідомляємо, що звичайні збори Тов. ім. Д. Вітовського, від. 268, відбудуться в суботу, 14. вересня, в домі Укр. Горожан на Венклін ул., в год. 7:30 ввечір. Просимо довгуючих вирівнати свої вкладки. — Т. Р., секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. — Тов. Калина, від. 459, дає до відома всім своїм членам, що квартальні збори відбудуться в неділю, 15. вересня, в годині 3. пополудні, в Українській Централі, 180 Тілем ул. Приявність кожного члена на цих зборах є дуже пожадана, бо є дуже важні справи до полагодження. — За уряд: Г. Біленький, предс.; В. Бордун, кас.; І. Кміть, секр.

ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ. — Бр. св. Арх. Михаїла, від. 142, повідомляє всіх своїх членів, що три-квартальні збори відбудуться в суботу, 14. вересня, в гали У. Н. Дому, 212 Фултон ул., в год. 7. ввечір. На порядку нарад звіт уряду і контр. комісії. Члени повинні явитись на час. — За уряд: Я. Лещак, предс.; П. Пілат, кас.; П. Остапчук, секр.

БЕТЛЕГЕМ, ПА. — Збори Бр. св. Димитрія, від. 288, відбудуться в суботу, 14. вересня, в годині 6:30 ввечір. Уряд має важні справи до полагодження, теому просить членів явитись на ці збори. — За уряд: В. Могилський, предс.; Д. Мушастий, кас.; А. Данилюк, секр.

IRONDEQUOIT, N. Y. — The meeting of the Taras Shevchenko Society will be held Sunday, Sept. 15, at 2:00 P. M., at Ukrainian Hall on Dix St. It is very important that all members attend this session since there are new benefits to be had from the Ukrainian National Association. William B. Hussar, your delegate to the Youth rally held in Bridgeport, will give his report on what the Ukrainian youth in America consider important to further Ukrainian ideals. — S. Holowka, Pres.; J. Yanus, Treas.; W. B. Hussar, Sec.

ПОШУКУЮТЬ

СТАНИСЛАВ МАКАРУХА з Судової Вишні пошукує кревних **ГАРИ МАКАРА** та **ВОЛОДИМИРА ГУТАЯ**, котрі жили, або ще живутх в Ню Йорку. Про дальші інформації писати на адресу:
J. D. TYNDICK
164 South St. Morristown, N. J.
Tel: Morristown 4-1636.

ШУКАЮ МОГО БРАТА
КАСПЕРА МАЛІЧАКА
що мав мешкати в Брукляні і мав ресторант у 1928 році, і кузина
ЙОСИФА ДАЙЧУНА,
що має мешкати в Савт Бетлегем, Па. Хто про них знає, або вони самі, хай пише:
A. M. c/o SVOBODA
P. O. Box 346, Jersey City, N. J.

АННА ОМЕЛЯН, з роду **МАКОҐІН**, шукає **ПАВЛА КУСОГО** чи його жени **АНАСТАЗІЇ**, з с. Іванчани, пов. Збараж. Інтересовані хай зголосяться на адресу:
Mrs ANNA OMELIAN,
49 — 1st Ave., New York 3, N. Y.,
U. S. A.

Шукають своїх рідних

УВАГА: Пишучи до Укр. Допом. Комітету, просимо з початку листа подати, в якій групі і під яким числом є дана особа.

ГРУПА: ЛИСТИ ДО:

3083. Павельська Анастазії від Буката Михайла (син Михайла).

3084. Діброаська Параскевії з с. Кошляки, Збараж, від Мартинюк Ізидора.

3085. Прокоп Митра з Карпатської України від Пап Михайла.

3086. Шевчик Тацьки (Кубрак, з с. Бунів, Яворів, від Кубрак Петра.

3087. Галущка Теодори (Мандзин) з с. Новосілки, Підгайці, від Медюх Миколая.

3088. Льорет Івана від Льорет Михайла з с. Мокряни, Самбір.

3089. Костюк Дмитра і Михайла від Гуменюк Степана з с. Почівка, Богородчани.

3090. Пенкало Михайла від Дідух Петра з с. Вязовий (нечитке).

3091. Ґудз Анни (Гаппе) від Чемеринський Богдана.

3092. а) Белик Конона з с. Лопушно, Кремінець, від Сушко Макара.

б) Траска Йосифа, Трач Івана, Кот Михайла і Антона з с. Воля Розвеницька, Повнятичі і Частковичі, Ярослав, від Траска Антона.

в) Ліщинський Володимира від Пінковський Мирона.

г) Губерт Михайла і Тадея з с. Ляцьке, Золочів, від Мандюк Романа.

ґ) Вігілінська Анелі з с. Олесько, Золочів, Диницук Бронислава і Франка від Казимір Богдана.

д) Бойко Івана від Горгота Маріяна.

е) Мінєвич Данила від Родак Семена.

3093. Баран Михайла з с. Нанова, Добромиль, від Грицак Василя з с. Лаврів (Старий Самбір.

3094. Ягнич Федь з с. Садки, Заліщики, Якимівський Гриця з с. Колодрібка, Заліщики, від Ягнич Осипа.

3095. Мурин Максима з Білорусі від Пеленська Ніни.

3096. Ставовий (син Олекси) з с. Дроздовичі, Львів, від Ставовий Евстахія.

3097. Стадник Данка з села Нігвичі, Рудки, Писко Гриця з с. Ступковичі, Мостиска) від Драгун Федя.

3098. Паламарчук Миколи від Паламарчук Миколи з с. Увин, Радехів.

3099. Когут Марії від Грицько Антона.

3100. Лотоцький Василя з с. Увин, Радехів, від Лотоцький Ярослава.

3101. Забавчук Марії зі Скалата від Забавчук Теодора.

3102. Перчук Прохора з Волині від Перчук Зіни і Володимира.

3103. Кот Миколи і Василя з с. Биків, Самбір, від Кот Юліянни (Флюнт).

3104. Чепак Миколи (Коційовський) від Чепак-Завадович Анни з с. Ремезівці, Золочів.

3105. Мочернюк Василя від Ткачук Григорія.

3106. Демчук Тессі, Панасюк Степана від Панасюк Володимира.

3107. Шиян Марка і Якова з с. Чуква, Самбір, від Шиян Розалії.

3109. а) Бахур Антона, Лазор Катерини, Беневят Іван від Бахур Марії з с. Гочів, Ліско.

3109. б) Кренца Миколи, Дрозд Миколи від Кренца Григорія з пов. Ліско.

3110. Аліяш Тадея, Сикала Анни від Сикала Евгена з с. Хортів, Ярослав.

3111. Гандобурак Мандрика з с. Стара Жучка, Чернівці, від Ковак Дмитра.

3112. Сікора Марії і Михайла від Бурило Івана з с. Корхова.

3113. Бідей Василя з с. Дідушниці Великі, Стрий, від Бідей Івана.

3114. Молодий, девятнацятьлітний скиталець, гарний з обличчя, що видно з фотографії, яку прислав, з с. Студінка, Калуш, молить когось прислати йому афідевіт. Консуль вже обіцяв йому візу, тільки брак афідевіту.

3115. Тальчинський Миколи від Зіняк Миколи з с. Новошини, Жидачів.

3116. Смуток Василя і Миколи з с. Гусне Вижнє, Турка, від Смуток Миколи.

По інформації писати до:
United Ukrainian American Relief Committee
P. O. Box 1661
Philadelphia 5, Pa., U. S. A.
В запитах просимо конечно подавати групу і число.

ТАРЗАН, ч. 1447. Львина печера.

Зловлений між львами нагорі і ховзкими стінами надолині, Тарзан прийшов до рішення.

Викрикуючи для постраху, малпочоловік став лізти вгору, щоб розправитися з переважаючою силою.

Повстав дикий рев! Льви, наче б проти власної волі стидливо відвернулися і втікли.

І так опинився пан джунглів у великій печері, очевидно у леговищі львів.

Заскочений несподіванкою, Тарзан слідкував, як йому щезали на дорозі до звалищ старинної святині... аж нагло фантастично вбраний тубілець пустився на нього з великим костуром.